Anthony
CEKADA

Hagyományhű katolikusok, tévedhetetlenség és a pápa

Hagyományhű katolikusok, tévedhetetlenség és a pápa

Kapisztrán Szent János Kiadó

Budapest, 2016.

A tanulmány eredetileg angol nyelven jelent meg, először 1995-ben, majd 2006-ban.

Jelen fordítás alapja a következő könyvben megjelent változat:

The Anti-Modernist Reader
Studies On The New Religion Of Vatican II
Volume One – The Papacy

Copyright © Rev. Anthony Cekada, 2014.

(3. fejezet)

A magyar fordítás és kiadás a szerző jóváhagyásával készült.

A szöveg folyamatos gondozás alatt áll.
(Az utolsó módosítás ideje: 2020. szeptember 28.)
A mindenkori legfrissebb változat itt érhető el:
figyelji.de/a/papara

Minden jog fenntartva.
© Kapisztrán Szent János Kiadó, 2016.
kapisztrankiado.hu

ISBN: 978-615-5623-01-1

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés **9**

2. Miért utasítsuk vissza a változásokat? **10**

3. Néhány tévedés és ártalmas dolog **12**

4. XVI. Benedek tanításai **14**

5. Az Egyháztól nem származhat ártalmas dolog **17**

6. A tisztség elvesztése eretnekség által **20**

7. A pápai hivatal elvesztése **22**

7.1. Bellarmin Szent Róbert 22

7.2. A II. Vatikáni Zsinat utáni kánonjogászok . . 24

7.3. III. Ince és IV. Pál pápák 25

8. Választási lehetőségek **28**

9. A gondolatmenet összefoglalása 30

A. Függelék: Eretnekség és a pápai hivatal elvesztése 33

A.1. Matthaeus Conte a Coronata (1950) 34
A.2. III. Ince pápa (1198) 36
A.3. Szent Antoninus (†1459) 36
A.4. IV. Pál pápa (1559) 37
A.5. Bellarmin Szent Róbert (1610) 39
A.6. Ligouri Szent Alfonz (†1787) 40
A.7. I. Vatikáni Zsinat (1869), Serapius Iragui (1959) 40
A.8. J. Wilhelm (1913) 41
A.9. Caesar Badii (1921) 42
A.10. Dominic Prümmer (1927) 43
A.11. F. X. Wernz, P. Vidal (1943) 43
A.12. Udalricus Beste (1946) 44
A.13. A. Vermeersch, I. Creusen (1949) 45
A.14. Eduardus F. Regatillo (1956) 46

B. Függelék: Eretnekség – bűn vagy bűncselekmény? 48

C. Függelék: Az egyháztól származik-e az új mise? 51
C.1. Tridenti zsinat (1562) 52
C.2. P. Hermann (1908) 52
C.3. A. Dorsch (1928) 54
C.4. R. M. Schultes (1931) 54
C.5. Valentino Zubizarreta (1948) 56
C.6. Serapius Iragui (1959) 57
C.7. Joachim Salaverri (1962) 59

D. Függelék: a Szentszék hosszútávú megüresedése 60
D.1. Dorsch (1928) 61

E. Függelék: hogyan lehetne újra valódi pápánk? 62

F. Irodalomjegyzék 65

Bevezetés

Ha Ön mostanra rendszeresen hagyományos, latin miséken vesz részt, annak az az oka, hogy egy ponton arra a következtetésre jutott: a régi mise és tanítás katolikus és jó volt, miközben az új mise és a modern tanítás valamiképpen nem az.

De talán (hozzám hasonlóan) Önnek is voltak némi kezdeti aggodalmai: mi van, hogyha a hagyományos misét, ahova járok, az egyházmegye nem hagyta jóvá? Akkor én most ellenszegülök a törvényes egyházi fennhatóságnak? Engedetlen vagyok a pápával szemben?

Ez az ún. „fennhatósági probléma", és úgy tűnik, valódi dilemmát jelent. Az Egyház azt tanítja, hogy a pápa tévedhetetlen hit és erkölcs dolgában. Továbbá a jó katolikusok engedelmeskednek a pápa és a hierarchia által hozott törvényeknek. A rossz katolikusok megválogatják, hogy melyik törvényeknek akarnak engedelmeskedni, és melyiknek nem. Ugyanakkor pont azok az emberek, akik a hierarchiában látszólag a hatalom birtokosai, azt parancsolják nekünk, hogy fogadjunk el olyan tantételeket és olyan misét, ami a hitre nézve káros, vagy más katasztrofális hatása van. Mit tegyen egy katolikus?

Miért utasítsuk vissza a változásokat?

Hogy e dilemmát feloldjuk, először is azt kell megvizsgálnunk, mi is volt az, ami eredetileg kiűzött bennünket II. Vatikáni Zsinati plébániáinkról. Legtöbb esetben ez a lefektetett katolikus tanítással szemben fennálló ellentmondás vagy az istentiszteletben megnyilvánuló tiszteletlenség volt. Más szavakkal felismertünk az új vallásban valami olyan elemet, ami vagy *tanbéli tévedés* vagy *ártalmas* dolog.

És aligha gondoltuk azt, hogy ellenvetéseink csak apró változtatásokat érintenek. Inkább azzal szembesültünk, hogy az új tantételek *lényeget érintő* változtatások – kompromisszumok vagy az ősi katolikus tanítás elárulása, vagy az azzal szembeni közvetlen ellentmondások. Vagy eljutottunk arra a pontra, hogy az istentisztelet új rendszerét ártalmasnak kellett tekintenünk – tiszteletlenségnek, az Oltáriszentséggel szembeni gyalázatnak, a katolikus tannal szembenállónak illetve lelkek millióinak hitére nézve teljességgel romboló hatásúnak. Nem csupán csekélységek, hanem ehhez hasonlóan nyomós okok vettek rá minket arra, hogy ellenálljunk a változásoknak és visszautasítsuk azokat.

Amint elérkezünk erre a pontra, és felismerjük – mert felismerjük, és fel is kell ismernünk –, hogy a II. Vatikáni Zsinat utáni hierarchiától származó valamely *hivatalos* kijelentés vagy törvény tévedést vagy ártalmas dolgokat tartalmaz, valójában máris nagy lépést tettünk afelé, hogy feloldjuk a fennhatóság kérdésének látszólag nehéz dilemmáját. Lássuk, miért.

Néhány tévedés és ártalmas dolog

Kezdjük azzal, hogy felsorolunk néhány olyan tévedést és ártalmas dolgot, melyet hivatalosan jóváhagyott vagy a II. Vatikáni Zsinat, vagy VI. Pál és utódai.

1. A II. Vatikáni Zsinat tanítása (és az 1983-as kánonjog) szerint Krisztus valódi Egyháza a Katolikus Egyházban „létezik" (*nota bene* ahelyett, hogy **azzal „egyenlő"**). Ez maga után vonja azt, hogy a valódi Egyház más vallásos testületekben is „létezhet".

2. A házasság elsődleges (utódnemzési) és másodlagos (egyesítő) céljai közötti hagyományos különbségtétel eltörlése a II. Vatikáni Zsinatban és az 1983-as kánonjogban; ezen célok egy szintre helyezése és sorrendjük megfordítása. E változtatás hallgatólagos támogatást biztosít a fogamzásgátláshoz, mivel a születésszabályozás tiltása azon a tanításon alapult, hogy a házasság *elsődleges* célja az utódnemzés.

3. A következő fogalmak szisztematikus elhallgatása VI. Pál Új Miséjének eredeti latin verziójában: pokol, isteni ítélet, Isten haragja, bűn miatti büntetés, a bűn gonoszsága mint a legnagyobb rossz, a világtól való elszakadás, tisztítótűz, az elhunytak lelke, Krisztus földi Királysága, a küzdő

Egyház, a katolikus hit diadala, az eretnekség, a skizma és a tévely gonoszsága, a nem katolikusok megtérése, a szentek érdemei és a csodák. E tanok liturgiából való eltüntetése azt az üzenetet hordozza, hogy e tanok már nem igazak, vagy legalábbis nem elég fontosak ahhoz, hogy említést érdemeljenek az Egyház hivatalos imájában.

4. A kézbeáldozás hivatalos jóváhagyása VI. Pál által. E gyakorlatot a XVI. századi protestánsok vezették be a célból kifolyólag, hogy megtagadják az *transubstantiatio*t (átlényegülést) és a papság szentségi természetét.

5. Az új miserend hivatalos doktrinális bevezetője, mely azt tanította, hogy a mise egy gyülekezeti lakoma, melyet a gyülekezet és annak elnöke együtt ünnepel, és amely során Krisztus jelen van az emberekben, a szentírási részekben és a borban meg a kenyérben. Ez a misének protestáns vagy modernista felfogása, és teológiai alapot szolgáltat számtalan további visszaélés számára.

XVI. Benedek tanításai

Az előzőekhez hozzávehetnénk még a doktrinális szempontból (hamisan) konzervatívnak beállított II. János Pál és XVI. Benedek számos tanítását is. Az ő megnyilatkozásaik és írásaik mélyreható teológiai problémát tárnak föl, mely messze túl mutat a „hagyományos mise vagy új mise" problémáján.

XVI. Benedek – akkor még Joseph Ratzingerként – a II. Vatikáni Zsinaton vezető modernista teológusként vett részt, írásaiban tévedések hosszú sorát hagyta maga után. Ő volt a főépítésze az egyháztan új teológiájának, mely szerint „Isten népe" és „Krisztus Egyháza" nem azonos a Római Katolikus Egyházzal, hanem Krisztus Egyháza egyfajta „szuperegyház" vagy „frankenstein-egyház", mely az igaz Egyház „elemeiből" áll össze, melyeket birtokolni lehet teljességükben (katolikusok által), vagy részlegesen (az eretnekek és skizmatikusok által).

A kapocs, mely összetartja ezt az ökumenikus szörnyeteget, Ratzinger azon felfogása, mely szerint az Egyházat „kommuniónak" (közösségnek) tekintjük. Bíborosként és II. János Pál fő doktrinális tanácsadójaként kifejtette ezen felfogást a Hittani Kongregáció 1992-es *Communionis Notio*

kezdetű levelében, a 2000-es *Dominus Iesus* kezdetű deklarációban, az 1983-as kánonjogban és az 1997-es *Katekizmusban.* Íme pár jellemző tétel Ratzinger tanításából.

- A skizmatikus testületek „részegyházak", melyek a Katolikus Egyházzal „nagyon szoros kötelékekkel" vannak összekötve.[1]
- Az egyetemes Egyház ezért a „[rész]egyházak teste".[2]
- A skizmatikus egyházak helyzete „sebet" is hordoz részegyházi létükben.[3]
- Bennük [a „részegyházakban"] az egyetemes Egyház összes lényegi elemével együtt válik jelenvalóvá.[4]
- Krisztus Egyháza jelen van és működik olyan egyházakban, melyek visszautasítják a pápaságot.[5]
- Az ember a keresztség által Isten népének a tagjává válik.[6] Isten egész népe részt vesz Krisztus hivatalában.[7]
- Krisztus Teste, az Egyház „sebeket hordoz".[8]

[1] *Communionis Notio,* 17. pont
[2] Uo. 8. pont
[3] Uo. 17. pont
[4] Uo. 7. pont
[5] *Dominus Iesus,* 17. pont.
[6] Katekizmus, 782. pont
[7] Uo. 783. pont
[8] Uo. 817. pont

- Krisztus Lelke a skizmatikus és eretnek testületeket az üdvösség eszközeként használja.[9]
- Minden „részegyház” „katolikus”, de van, amelyik „teljesen katolikus”.[10]

Ezen tételek szemben állnak az isteni és katolikus hit egyik tételével; azzal, hogy „hiszek egy Egyházban.”. A Hiszekegyben szereplő „egy” az Egyház azon tulajdonságára vonatkozik, mely által ő „önmagában osztatlan, és a hitben, fegyelemben és istentiszteletben minden mástól elkülönült”[11]. Ratzinger tanai szintén szemben állnak az egyházatyák és a rendes egyetemes tanítóhivatal tanításával, mely szerint az eretnekek „a katolikus közönségnek nem tagjai, és az egyháztól megváltak”.[12]

[9] Uo. 819. pont

[10] Uo. 832, 834. pont

[11] Lásd pl. J. de Groot, *Summa Apologetica de Ecclesia Catholica* (Regensberg: Manz 1906.) 153. oldal „*indivisa in se et divisa a quolibet alio.*”

[12] XIII. Leó pápa *Satis Cognitum* kezdetű enciklikája, 1896. június 29., 9. pont

Az Egyháztól nem származhat ártalmas dolog

Efféle felsorolásokat oldalakon át folytathatnánk. A lényeg az, hogy minden egyes pont azonosítható vagy mint tévedés (ellentmondás a II. Vatikáni Zsinat előtti tanítóhivatal tanításával szemben, illetve attól való lényegi eltérés); vagy mint ártalmas dolog (olyasmi, ami sérti Istent, illetve káros a lelkek üdvére nézve). De ugyanaz a hit, mely azt mondatja velünk, hogy e változások rosszak, azt is tanítja, hogy az Egyház nem pártolhat el a tanításától, és nem adhat hívei számára ártalmas dolgokat.

A Katolikus Egyház egyik lényegi tulajdonsága a *fogyatkozhatatlansága*. Ez – többek között – azt jelenti, hogy a tanítása „változhatatlan, és mindig ugyanaz marad" (Antiochiai Szent Ignác). Lehetetlen, hogy ellentmondjon a saját tanításának.

Krisztus Egyházának egy másik lényeges tulajdonsága a *tévedhetetlensége*. Ez – azzal ellentétben, amit a jelek szerint némely hagyományhű katolikusok gondolnak – nemcsak a ritka, *ex cathedra* pápai kijelentésekre vonatkozik (mint például amelyek a szeplőtlen fogantatást és a mennybemene-

telt definiálták); hanem kiterjed *az Egyház egyetemes fegyelmi törvényeire* is.

Az elvet, amelyet a klasszikus dogmatikus teológiai szövegek[1] előadnak, jellemző módon így szokták magyarázni:

> az *Egyház tévedhetetlensége kiterjed ... az egyházi törvényekre*, melyeket az egyetemes Egyház számára hoznak a keresztény istentisztelet és keresztény élet irányítására ... De – ahogy fent már utaltunk rá – az Egyház tévedhetetlen a tanbéli határozatok kiadásában; olyannyira, hogy soha nem szentesíthet olyan egyetemes törvényt, mely ellentétben állna a hittel vagy erkölccsel, vagy természeténél fogva a lelkek kárára válna...
>
> Ha az Egyház efféle hibát vétene, mikor az általános fegyelem számára hoz törvényt, többé már nem lenne sem a kinyilatkoztatott tanítás hű őrzője, sem a keresztény élet megbízható tanítója. *Nem lenne a kinyilatkoztatott tanítás őrzője*, mivel egy ártalmas törvény bevezetése gyakorlatilag egyenértékű lenne a tanítás

[1]Lásd például: Salaverri (I:722), Zubizarreta (I:486), Herrmann (I:258), Schultes (314–7), Abarzuza (I:447),

téves meghatározásával; mindenki természetes módon azt a következtetést vonná le, hogy amit az Egyház parancsolt, az szilárd tanításon nyugszik. *Nem lenne a keresztény élet tanítója*, mivel a törvényei által a vallásos élet gyakorlatába a romlást vezetné be.[2]

Lehetetlenség tehát, hogy az Egyház valami ártalmas dolgot írjon elő a törvényei által – beleértve azokat a törvényeket is, melyek az istentiszteletet szabályozzák.

Felismerve egyrészről, hogy a II. Vatikáni Zsinat utáni hierarchia hivatalosan *törvényerőre emelt* tévedéseket és ártalmas dolgokat, másrészről tekintetbe véve az Egyház lényegi tulajdonságait, eljuthatunk a II. Vatikáni Zsinat utáni hierarchia fennhatóságával kapcsolatos következtetésre: mivel az Egyház fogyatkozhatatlan a tanításában (a tanítása *nem változhat*), és az Egyház tévedhetetlen az egyetemes fegyelmi törvényeiben (a liturgikus törvényei nem veszélyeztethetik a tanítást, és nem lehetnek a lelkek ártalmára), *lehetetlenség*, hogy a tévedések és ártalmas dolgok, melyeket felsoroltunk, valóban az Egyház fennhatóságától származzanak. Kell lennie valamilyen más magyarázatnak.

[2]Van Noort, *Dogmatic Theology*, Westminster MD: Newman 1959. 2:91. (Kiemelések az eredetiben.)

A tisztség elvesztése eretnekség által

Ezen hibák és ártalmas dolgok egyetlen, az Egyház fogyatkozhatatlanságának és tévedhetetlenségének tanát nem sértő magyarázata az a feltételezés, hogy az ezeket kihirdető klerikusok, mint egyének, valamilyen módon elveszítették egyházi tisztségük fennhatóságát, melyet egyébként látszólag birtokoltak; vagy Isten szemében eleve soha nem is birtokolták ezen fennhatóságot. Nyilatkozataik jogilag semmissé váltak, és nem kötelezhették a katolikusokat – éppen úgy, ahogy ez azokkal az angol püspökökkel történt, akik a XVI. században elfogadták a protestáns eretnekségeket: határozataik jogilag semmissé váltak, és a továbbiakban semmiféle fennhatósággal nem rendelkeztek a katolikusok felett.

A fennhatóság efféle elvesztése az egyházi törvény egyik általános alapelvéből ered: a katolikus hit nyilvános elhagyása automatikusan megfosztja a személyt minden egyházi tisztségétől, amit esetleg birtokolt. Ha belegondolunk, ez logikus: képtelenség lenne, hogy valaki olyannak, aki valójában *nem* vallja a katolikus hitet, fennhatósága legyen a katolikusok felett, akik viszont vallják.

A hit elhagyásával járó automatikus hivatalvesztés alapelve vonatkozik a papokra, egyházmegyés püspökökre és minden hasonló egyházi tisztségviselőre. Ugyancsak vonatkozik a pápára is.

A pápai hivatal elvesztése

Olyan teológusok és kánonjogászok, mint például Bellarmin Szent Róbert, Cajetan, Suárez, Torquemada, Wernz és Vidal, anélkül, hogy engednének a pápai tévedhetetlenség tanából, azt tartják, hogy – természetesen magánemberként – még maga a pápa is eretnekké válhat, és így elvesztheti a pápaságát. E szerzők közül néhányan még úgy is tartják, hogy a pápa *skizmatikussá* is válhat.

7.1. Bellarmin Szent Róbert

Bellarmin Szent Róbert például a római pápáról írt nagyszerű értekezésében felteszi a kérdést, hogy „leváltható-e egy eretnek pápa?". Itt először is azt vegyük észre, hogy kérdése már eleve feltételezi: a pápa *eretnekké válhat*. Hosszú kifejtés után Bellarmin levonja a következtetést:

> A pápa, ha nyíltan eretnek, automatikusan (*per se*) megszűnik pápának és vezetőnek lenni, ahogyan automatikusan megszűnik kereszténynek és az Egyház tagjának lenni. Ezért aztán az Egyház ítéletet hozhat felette és büntetést szabhat

> ki rá. *Ez minden régi egyházatya tanítása,* akik azt tanították, hogy a nyílt eretnekek azonnal elvesztik minden joghatóságukat.[1] ”

Álláspontja alátámasztására Bellarmin Szent Cipriántól,[2] Johannes Driedótól[3] és Melchior Canótól[4] idéz. Befejezésül ezt írja:

> Ezen tantétel azon alapszik, hogy aki nyíltan eretnek, az *semmiképpen sem* az Egyház tagja; sem annak testének, sem annak lelkének, sem belső egység, sem külső egység által. ”

A Bellarmin után alkotó nagy egyházjogászok és teológusok szintén ezen álláspontot támogatták. Az 1943-ban megjelent nyolc kötetes Wernz–Vidal-féle *Ius canonicum*, amit az 1917-es kánonjoghoz készült kommentárok közül talán a legnagyobbra tartanak, kijelenti:

---

[1] Bellarmin Róbert, *De Romano Pontifice.* II. 30.

[2] Szent Ciprián, 4. könyv, epist. 2.; 6. könyv, epist. 6; 2. könyv, epist. 1

[3] Johannes Driedo, *De Scripturis et dogmatibus Ecclesiasticis*, 4. könyv, 4. fejezet, 2. rész, 2. mondat

[4] Melchior Cano, *De Locis Theologiis*, 4. könyv, 2. fejezet

> *Közismert és nyíltan vallott eretnekség* által a római pápa, ha eretnekségbe esne, magából e tényből kifolyólag (*ipso facto*) joghatóságától megfosztottnak számít, már *azelőtt*, hogy bármilyen ítéletet nyilvánítana az Egyház… A pápa, ha nyilvános eretnekségbe esne, *ipso facto* megszűnne az Egyház tagja lenni, és ezért megszűnne az Egyház fejének is lenni.[5]

7.2. A II. Vatikáni Zsinat utáni kánonjogászok

A lehetőséget, hogy egy pápa eretnekké válhat és elveszítheti hivatalát, az 1983-as kánonjog egyik irányadó kommentárja is elismeri:

> Klasszikus kánonjogászok megvitatták a kérdést, miszerint a pápa egyéni vagy személyes véleményében eretnekségbe, hitehagyásba vagy skizmába eshet-e. Ha ezt közismert és széles körben nyilvánosságra hozott módon meg-

[5] Wernz-Vidal, *Ius canonicum*, [II: 453.]. Az eredeti szerzőpáros kiemelései.

> tenné, akkor megtörné a közösséget, és az elfogadott vélemény szerint *ipso facto* elvesztené a hivatalát. (c. 194 §1, 2°) Mivel a pápa fölött senki nem ítélkezhet (c. 1404), efféle bűnök miatt senki nem válthatná le a pápát, és a szerzők megosztottak abban a kérdésben, hogy a pápa hivatalának elvesztését hogyan lehetne oly módon kimondani, hogy a megüresedett hivatal egy új választás által betölthető legyen.[6]

Tehát az elv, miszerint az eretnek pápa automatikusan elveszíti hivatalát, széles körben elfogadott a katolikus kánonjogászok és teológusok között.

7.3. III. Ince és IV. Pál pápák

Még pápák is felvetették annak lehetőségét, hogy Péter trónusára valahogyan egy eretnek kerülhet.

III. Ince pápa (1198–1216) – a pápai fennhatóság egyik legerőteljesebb bajnoka a pápaság történetében – ezt tanítja:

[6]Corridan, James A. et al. (szerkesztők). *The Code of Canon Law: A Text and Commentary*, született a *Canon Law Society of America* (Amerikai Kánonjogi Társaság) megbízásából. New York: Paulist 1985., c. 333.

> A római pápa még kevésbé dicsekedhet, mert őt az emberek megítélhetik – vagyis inkább rámutathatnak, hogy megítéltetett, ha nyíltan „ízét veszti" az eretnekségében. Mert aki nem hisz, már megítéltetett.[7]

A protestáns lázadás idején IV. Pál pápa (1555–1559), a pápaság jogainak egy másik erőteljes védelmezője, azt gyanította, hogy az egyik bíboros – akinek jó esélyei voltak arra, hogy a következő konklávén pápává válasszák – titokban eretnek.

Ezért 1559. február 16-án kiadta a *Cum ex apostolatus officio* kezdetű bullát. A pápa úgy döntött: ha valaha előfordulna, hogy olyasvalakit választanak meg római pápának, aki előzőleg „eltért a katolikus hittől, vagy bármilyen eretnekségbe esett", akkor az ő megválasztása – még akkor is, hogyha az minden bíboros egyetértésével és egybehangzó jóváhagyásával történt – „semmis, jogilag érvénytelen és hiábavaló" lenne.

IV. Pál ezen kívül azt is eldöntötte, hogy egy ilyen, érvénytelenül megválasztott pápának minden további cselekedete, törvénye és kinevezése „nélkülözné az erőt, és senkinek semmiféle stabilitást és jogi hatalmat nem adna". Elrendelte továbbá, hogy mindazok, akiket egy ilyen pápa nevez-

[7] III. Ince pápa, *Sermo 4: In Consecratione* PL 218:670.

ne ki egyházi hivatalba, „magából ezen tényből kifolyólag és minden további nyilatkozat kimondásának szükségessége nélkül megfosztatnának minden méltóságuktól, pozíciójuktól, elismerésüktől, címüktől, fennhatóságuktól, hivataluktól és hatalmuktól".

Tehát az, hogy a pápának tűnő személy esetén is felmerülhet az eretnekség lehetősége illetve a fennhatóság ebből fakadó hiánya, egyáltalán nem valami légből kapott gondolat, hanem ténylegesen legalább két pápa tanításán alapszik.

Választási lehetőségek

Egyszerűen fogalmazva: egyrészt tudjuk, hogy *az Egyház meg **nem** fogyatkozhat.* Másrészt tudjuk, hogy teológusok és még pápák is tanítják, hogy *a pápa egyénileg **elpártolhat** a hittől,* és így elveszítheti a hivatalát és fennhatóságát.

Ha felismerjük a II. Vatikáni Zsinat utáni vallás tévedéseit és ártalmas dolgait, két választási lehetőség kínálkozik:

1. Az Egyház megfogyatkozott.
2. Egyes emberek elpártoltak a hittől, és elveszítették hivatalukat és fennhatóságukat.

Ilyen választással szembesülve a hit logikája azt diktálja, hogy ragaszkodjunk az Egyház fogyatkozhatatlanságához, és ismerjük be az emberek elpártolását.

Másképpen mondva: az, hogy felismerjük: a változtatások hibásak, ártalmasak, és vissza kell őket utasítanunk, magában foglalja annak implicit felismerését is, hogy akik kihirdették azokat, valójában nem birtokolták az Egyház fennhatóságát. Így tehát azt is mondhatnánk, hogy minden hagyományhű katolikus (avagy tradicionalista) tulajdonképpen „szedevakantista" is – csak éppen ennek még nincsenek mindannyian tudatában.

Ennélfogva tehát a fennhatóság problémája meg van oldva; azon katolikusoknak, akik a II. Vatikáni Zsinat hitehagyása után azért küzdenek, hogy megőrizzék a hitet, semmiféle kötelezettségük nincs engedelmeskedni azoknak, akik tévedések választásával elvesztették fennhatóságukat.

A gondolatmenet összefoglalása

Talán itt az ideje összefoglalnunk az eddig elhangzottakat.

1. A II. Vatikáni Zsinat (és az azt követő időszak) hivatalosan szentesített tanításai és törvényei tévedéseket tartalmaznak, és/vagy ártalmas dolgokat mozdítanak elő.

2. Mivel az Egyház fogyatkozhatatlan, tanítása nem változhat, és mivel tévedhetetlen, törvényei nem adhatnak ártalmas dolgokat.

3. Ezért lehetetlenség, hogy a II. Vatikáni Zsinat illetve az azt követő időszak tanításaiban és törvényeiben hivatalosan szentesített tévedések és ártalmas dolgok az Egyház fennhatóságától származzanak.

4. Azoknak, akik efféle téves tanításokat és káros törvényeket hirdetnek ki, valahogyan nélkülözniük kell az Egyház valódi fennhatóságát.

5. Kánonjogászok és teológusok azt tanítják, hogy a hittől való elpártolás, ha nyílttá válik, az egyházi hivatal (fennhatóság) automatikus elvesztését vonja maga után. Ezen elvet még a pápára is alkalmazzák, ha ő személyében valahogyan eretnekké válik.

6. Még *pápák* is megerősítették annak lehetőséget, hogy egy napon eretnek kerülhet Péter trónusára. IV. Pál úgy ren-

delkezett, hogy ilyen pápa megválasztása érvénytelen lenne, és [az érvénytelenül megválasztott pápának] semmilyen fennhatósága nem lenne.

7. Mivel az Egyház meg **nem** fogyatkozhat, de a pápa egyénileg **elpártolhat** a hittől (ahogyan még inkább megtehetik ezt egyházmegyés püspökök is), a felsorolt II. Vatikáni Zsinat utáni tévedésekre és ártalmas dolgokra az a legjobb magyarázat, hogy ezek olyasvalakiktől származtak (illetve származnak), akik – annak ellenére, hogy jelenleg ők ülnek a Vatikánban és az egyházmegyék központjaiban – tárgyilagosan nézve nem rendelkeztek (illetve nem rendelkeznek) egyházjogi fennhatósággal.

A fentiekben világosan bizonyítottuk, hogy a katolikus hit ellen való azt tartani, hogy az Egyház tévedést taníthat vagy ártalmas törvényeket hozhat. Azt is láthattuk, hogy a II. Vatikáni Zsinat és reformjai a katolikus tanításnak ellentmondó tévedéseket illetve a lelkek üdvére nézve káros, ártalmas törvényeket adtak nekünk.

Ezért maga a hit kötelez minket arra, hogy kijelentsük: azok, akik ezen tévedéseket tanították és ezen ártalmas törvényeket kihirdették, bármilyen fennhatósággal is rendelkeznek látszólag, valójában nem birtokolják a Katolikus Egyház fennhatóságát. Csak ily módon őrizhető meg a Katolikus Egyház fogyatkozhatatlansága. Ezért nekünk, kato-

likusoknak, akik azt tartjuk, hogy az Egyház fogyatkozhatatlan és tévedhetetlen, vissza kell utasítanunk és meg kell tagadnunk azt azt állítást, miszerint VI. Pál és utódai valódi pápák lennének.

Másrészről az Egyház fennhatóságára hagyjuk, hogy az – amikor majd megint normális módon fog működni – hatóságilag kimondja, hogy ezek az állítólagos pápák nem voltak pápák. Végső soron mi mint egyszerű papok sem tanbéli, sem jogi kérdésekben nem hozhatunk ellentmondást nem tűrő döntéseket, amelyek kötelezőek lennének a hívek lelkiismeretére nézve.

Végül pedig mi, hagyományhű (avagy tradicionalista) katolikusok nem alapítottunk új vallást, hanem csupán azon vagyunk, hogy „fenntartsuk", megőrizzük a hitet és a katolikus istentiszteletet jobb idők eljövetelére várva. Mindeközben e célt leginkább úgy szolgálhatjuk, ha a bonyolult problémák körbejárásakor nemcsak a teológiai alapelveket, hanem a szeretet isteni erényét is figyelembe vesszük.

A. Függelék: Eretnekség és a pápai hivatal elvesztése

Katolikusok számára, akiknek megtanították a pápai tévedhetetlenség tanát, talán meglepőnek tűnhet, hogy a pápa mint egyéni tanító mindazonáltal eretnekségbe eshet és automatikusan elveszítheti hivatalát. Elkerülendő, hogy valaki azt higgye: ez az elv csak tradicionalista„fanatikusok" képzelgése, vagy legjobb esetben is csak egy kisebbségi álláspont, melyet egy vagy két jelentéktelen katolikus szerző vall, felidézünk néhány pápa, szent, kánonjogász és teológus tollából származó szöveget.

A laikus olvasóknak talán nem ismerősek a *Coronata, Iragui, Badii, Prümmer, Wernz, Vidal, Beste, Vermeersch, Creusen* és *Regatillo* nevek. Ezen papok a II. Vatikáni Zsinat előtt szakterületükön nemzetközileg elismert tekintélynek

számítottak.[1] Idézeteink az ő terjedelmes kánonjogi és dogmatikus teológiai értekezéseikből származnak.

A.1. Matthaeus Conte a Coronata (1950)

”

III. A primátus [azaz pápaság] hivatalára történő kinevezés

1°. E kinevezéshez az *isteni törvény* megköveteli a következőket: (a) csak olyan embert lehet kinevezni, aki rendelkezik az értelem használatával — már csak a felszentelés miatt is, amit a pápának meg kell kapnia ahhoz, hogy a papi rend hatalmával rendelkezzék. Ez szükséges feltétele magának a kinevezés érvényességének.

A kinevezés érvényességéhez az is szükséges, hogy a kinevezett az Egyház tagja legyen. Így tehát az eretnekek és hitehagyók (legalábbis a nyilvánosak) ki vannak zárva. [...]

”

[1] *A fordítók megjegyzése:* Az itt felsorolt szerzők közül legalább *Coronata*, *Prümmer*, *Beste*, *Vermeersch* és *Creusen* szerzők munkái itthon is fontos referenciának számítanak. A hivatkozott művek megtalálhatóak például a Pázmány Péter Katolikus Egyetem könyvtárában. A (latin nyelvű) idézeteket megkerestük és az angol fordítást ellenőriztük. Nem találtunk eltérést.

2° A római pápa hivatalának elvesztése. ”

Ez többféle módon előfordulhat: […] c) Közismert eretnekség. Néhány szerző tagadja a *feltételezést*, hogy a római pápa valóban eretnekké válhat.

Viszont nem lehet bizonyítani, hogy a római pápa mint egyéni tanító ne eshetne eretnekségbe — például úgy, hogy makacsul tagad egy korábban már definiált dogmát. Efféle bűnre való képtelenséget soha, sehol nem ígért neki Isten. Valóban, III. Ince pápa kifejezetten megengedi, hogy ilyen eset előfordulhat. Ha ilyen helyzet valóban előállna, [a római pápa] az isteni törvényből fakadóan tényleg elveszítené a hivatalát, méghozzá bármiféle (akárcsak értelmező/-magyarázó jellegű) ítélet nélkül. Aki ugyanis nyilvánosan eretnekséget vall, az kívül helyezi magát az Egyházon, és nem valószínű, hogy Krisztus fenntartaná Egyháza Primátusát [azaz a pápai hatalmat] valakiben, aki ennyire méltatlan. Ezért ha a római pápa eretnekséget vallana, elveszítené a fennhatóságát, már azelőtt, hogy bármiféle elítélő ítélet születne ellene (ami lehetetlen lenne).[2] ”

A.2. III. Ince pápa (1198)

> Emiatt a hit olyanannyira szükséges számomra, hogy míg más bűnökkel kapcsolatban egyedül Isten a bírám, egyedül a hit ellen elkövetett bűn miatt ítélhet meg engem az egyház. Mert »aki pedig nem hiszen, már elítéltetett«.[3]

> Ti vagytok a Föld sója ... A római pápa még kevésbé dicsekedhet, mert őt az emberek megítélhetik – vagyis inkább rámutathatnak, hogy megítéltetett, ha nyíltan „ízét veszti" az eretnekségében. Mert aki nem hisz, már megítéltetett.[4]

A.3. Szent Antoninus (†1459)

[2]Coronata, M. Conte a. *Institutiones Iuris Canonici.* Róma: Marietti 1950. 1:312, 316. (Kiemelés tőlem.)

[3]III. Ince pápa, *Sermo 4: In Consecratione* PL 218:656

[4]III. Ince pápa, *Sermo 4: In Consecratione* PL 218:670

Abban az esetben, ha a pápa eretnekké válna, pusztán e tény által és minden egyéb ítélet nélkül az Egyháztól elválasztva találná magát. A testtől elválasztott fej mindaddig, amíg elválasztva marad, nem tud ama testnek feje lenni, amelytől elválaszttatott.

Tehát egy pápa, akit az eretnekség az Egyháztól elválasztott, pusztán ezen ténynél fogva megszűnne az Egyház feje lenni. Nem lehet eretnek és maradhat pápa egyszerre, ugyanis az Egyházon kívül van, és így nem birtokolhatja az Egyház kulcsait.[5]

A.4. IV. Pál pápa (1559)

Továbbá ha valaha megtörténne, hogy bármelyik püspök – akár olyan is, aki mint érsek, pátriárka vagy prímás tevékenykedik –, vagy a római egyház valamely bíborosa vagy legátusa (ahogy fent már említettük), vagy akár a római

[5]Szent Antoninus, *Summa Theologica*, idézve az *Actes de Vatican I*-ben. V. Frond kiadás.

pápa (akár bíborosi kinevezése előtt, akár római pápává kinevezése előtt) előzőleg eltért a katolikus hittől, vagy bármilyen eretnekségbe esett, [törvénybe iktatjuk, elrendeljük, megállapítjuk és meghatározzuk, hogy]:

- Egy efféle előléptetés vagy megválasztás önmagában [jellegénél fogva] semmis, jogilag hatástalan és érvénytelen, még akkor is, ha minden bíboros beleegyezésével és egyhangú egyetértésével történik.
- Egy efféle előléptetést vagy megválasztást nem lehet érvényesnek tekinteni, és nem válhat érvényessé sem a hivatal felvétele által, sem a felszentelés által, sem az azt követő adminisztráció által, sőt még magának a római pápának minden hívő tisztelete és engedelmessége közepette történő vélt trónra emelése által sem.
- Bármennyi idő is telne el az előzőleg felvázolt helyzetben, egy efféle előléptetést vagy megválasztást az idő múlása miatt sem lehet egyáltalán, még részlegesen sem legitimnek tekinteni…
- Az ily módon előléptetett vagy megválasztott személyek minden egyes szava, csele-

kedete, törvénye és kinevezése – és valójában bármi, ami ezekből származik – nélkülözni fogja az erőt, és semmilyen stabilitást vagy jogi hatalmat nem ad egyáltalán senkinek sem.

- Azok, akiket így léptettek elő vagy választottak meg, pusztán e ténynél fogva és minden további nyilatkozat meghozatalának szükségessége nélkül legyenek megfosztva minden méltóságtól, állástól, címtől, fennhatóságtól, hivataltól és hatalomtól.[6]

”

A.5. Bellarmin Szent Róbert (1610)

Egy pápa, aki nyíltan eretnek, automatikusan (*per se*) megszűnik pápának és főnek lenni, ugyanúgy, ahogyan automatikusan megszűnik kereszténynek és az Egyház tagjának lenni. Amiért is az Egyház ítéletet hozhat felette és megbüntetheti. Ez az összes régi egyházatya ta- ”

[6] IV. Pál pápa *Cum ex apostolatus officio* bullája, 1559. február 16.

nítása, akik azt tanítják, hogy a nyílt eretnekek azonnal elveszítenek minden joghatóságot.[7] ”

A.6. Ligouri Szent Alfonz (†1787)

Ha valaha egy pápa mint magánszemély eretnekségbe esne, ugyanakkor a pápaságtól is elesne.[8] ”

A.7. I. Vatikáni Zsinat (1869), Serapius Iragui (1959)

Mit lehetne mondani, ha a római pápa eretnekké válna? Az I. Vatikáni Zsinaton feltették a következő kérdést: a római pápa magánemberként eshet-e nyílt eretnekségbe? ”

A válasz így hangzott: »Szilárdan bízva a természetfölötti gondviselésben úgy gondoljuk, hogy

[7] Bellarmin Róbert. *De Romano Pontifice.* II. 30.

[8] Ligouri Szent Alfonz, *Oeuvres Complètes.* 9:232

elég valószínű: ilyen soha nem fog megtörténni. De Isten nem hagy cserben minket a szükség idején. Amiért is ha Ő Maga meg is engedne egy ekkora gonoszságot, akkor az ennek kezelésére szolgáló eszközök sem hiányoznának.«[9]

A teológusok ugyanígy válaszolnak. Nem tudjuk bizonyítani, hogy egy ilyen esemény teljesen valószínűtlen (*absolutam repugnatiam facti*). Ezen okból kifolyólag a teológusok rendszerint elismerik, hogy a római pápa, ha nyílt eretnekségbe esne, a továbbiakban nem lenne az Egyház tagja, és ezért annak látható fejének sem lehetne nevezni.[10] ”

A.8. J. Wilhelm (1913)

Maga a pápa, ha közismerten bűnös lenne az eretnekségben, megszűnne pápának lenni, mert megszűnne az Egyház tagja lenni.[11] ”

[9]Mansi 52:1109

[10]Iragui, S. *Manuale Theologiæ Dogmaticæ.* Madrid: Ediciones Studium 1959. 371.

A.9. Caesar Badii (1921)

c) A római pápa megválasztására vonatkozó, jelenleg hatályos törvény e pontokra redukálódik: ”

Lehetetlen érvényesen megválasztani, és ezért ki vannak zárva a következők: nők, gyerekek, akik nem érték el az értelem korát, akik megrögzött elmebajban szenvednek, akik nincsenek megkeresztelve, eretnekek és skizmatikusok. […]

A pápai hatalom megszűnése. Ez a hatalom megszűnik: […] d) közismert és nyíltan vallott *eretnekség* által. Nyilvánosan eretnek pápa nem lenne többé az Egyház tagja, és ezen okból kifolyólag nem lehetne többé annak feje.[12] ”

[11] WILHELM, J. *Catholic Encyclopedia.* New York: Encyclopedia Press 1913. 7:261. „Heresy” (eretnekség) címszó.

[12] Badii, C. *Institutiones Iuris Canonici.* Florence: Fiorentina 1921. 160, 165. (C. Badii kiemelése.)

A.10. Dominic Prümmer (1927)

”A római pápa hatalma megszűnik: […] *c) maradandó őrület vagy hivatalosan nyilvánvaló eretnekség esetén.* Ez legalábbis valószínű. […]

Bár a szerzők általában az tanítják, hogy a pápa elveszíti hatalmát a biztos és közismert eretnekség által, de joggal megkérdőjelezhető, hogy ez az eset ténylegesen előfordulhat-e.

Azt a feltételezést alapul véve, hogy a pápa mint *magánszemély* eretnekségbe eshet (hiszen mint pápa, nem tévedhet a hit dolgában, mert tévedhetetlen), a különböző szerzők különböző válaszokat dolgoztak ki arra a kérdésre, hogy ebben az esetben hogyan fosztatna meg a hatalmától. Mindazonáltal egyik válasz sem haladja meg a valószínűség határait.[13]”

A.11. F. X. Wernz, P. Vidal (1943)

[13] Prümmer, D. *Manuale Iuris Canonci.* Fribourg in Briesgau: Herder 1927. 95. (D. Prümmer kiemelése.)

A közismert és nyíltan vallott eretnekség által a római pápa, ha eretnekségbe esne, pusztán ezen ténynél fogva [*ipso facto*] megfosztatik a hatalmától és joghatóságától, *még azelőtt*, hogy az Egyház bármiféle magyarázó ítéletet hozna… A pápa, ha nyilvános eretnekségbe esik, *ipso facto* megszűnne az Egyház tagjának lenni; ezért megszűnne az Egyház fejének is lenni.[14]

A.12. Udalricus Beste (1946)

Nem kevés kánonjogász azt tanítja, hogy a halálon és a lemondáson kívül a pápai méltóságot a biztos és teljes őrület által el lehet veszíteni (ami jogilag a halállal egyenértékű), továbbá leplezetlen és közismert eretnekséggel is. Ez utóbbi esetben a pápa magánál a ténynél fogva elveszítené hatalmát, méghozzá anélkül, hogy ehhez bármiféle ítélet kimondására szükség volna, mert a pápát [azaz Péter trónját] senki sem ítélheti meg. Ennek az az oka, hogy azáltal, hogy

[14] Wernz, F. X., P. Vidal. *Ius Canonicum.* Róma: Gregorian 1943. 2:453.

eretnekségbe esik, a pápa megszűnik az Egyház tagja lenni. Aki pedig nem tagja egy társaságnak, nyilvánvalóan annak feje sem lehet. A történelemben erre nem találunk példát.[15] ”

A.13. A. Vermeersch, I. Creusen (1949)

A római pápa hatalma megszűnik: ”

- *elhalálozás esetén*;
- ha szabadon *lemond* (ami attól függetlenül érvényes, hogy elfogadják-e, lásd 221-es kánon),
- biztos és megkérdőjelezhetetlenül maradandó *őrület* esetén,
- közismert *eretnekség* esetén.

Legalábbis a gyakoribb nézet szerint a római pápa magántanítóként nyilvánvaló eretnekségbe eshet. Ekkor bármiféle ítélet nélkül (hisz a

[15] Beste, U. *Introductio in Codicem.* 3. kiadás. Collegeville: St. John's Abbey Press 1946. Canon 221.

Szentszéket senki sem ítélheti meg), automatikusan [*ipso facto*] elveszíti a hatalmát — amivel ő, aki többé már nem tagja az Egyháznak, már nem rendelkezhet. Mégis az ilyen esetet az Egyház iránti isteni gondviselés miatt teljességgel valószínűtlennek kell tartani.[16] ”

A.14. Eduardus F. Regatillo (1956)

Megszűnik-e a római pápa hivatala: … (4) *közismert nyilvános eretnekség által?* A kérdésre öt válasz ismeretes. ”

1. »Egy pápa nem lehet eretnek még magántanítóként sem.« – Ez jámbor elképzelés, de kevés alapja van.
2. »A pápa már a titkos eretnekség által is elveszti hivatalát.« – Ez tévedés, mivel aki titokban eretnek, az Egyház tagja lehet.
3. »A pápa nem veszti el hivatalát nyilvános eretnekség miatt.« – Ez valószínűtlen.

[16] Vermeersch, A., I. Cruesen. *Epitome Iuris Canonici.* Róma: Dessain 1949. 340.

4. »A nyilvános eretnekség miatt a pápa bírói végzés által veszíti el hivatalát.« – De ki hozna meg ilyen ítéletet? Az első széket senki nem ítéli meg. 1556-os kánon.
5. »A nyílt eretnekség által a pápa *ipso facto* elveszíti hivatalát.« – Ez az leggyakoribb tanítás, ugyanis [az eretnekké vált pápa] nem lenne az Egyház tagja, és így még kevésbé lehetne annak feje.[17]

”

[17] Regatillo, E. *Institutiones Iuris Canonici.* 5. kiadás Santander: Sal Terrae, 1956. 1:396. (E. F. Regatillo kiemelése.)

B. Függelék: Eretnekség – bűn vagy bűncselekmény?

Egyes szerzők a következő ellenvetést teszik: senki nem válhat igazán eretnekké, amíg az Egyház fennhatósága nem figyelmezteti vagy nem részesíti intelemben amiatt, hogy visszautasít egy dogmát. Csak ezután rendelkezik valaki azzal a „megátalkodottsággal" (azaz tart ki makacsul a téves hitében), ami szükséges az eretnekséghez. A zsinat utáni pápákat senki nem figyelmeztette a tévedéseik miatt, így ők nem számítanak megátalkodottaknak. Ezért nem lehetnek valódi eretnekek.

Ez az érv összezavarja a megkülönböztetést, melyet a kánonjogászok az eretnekség két aspektusa között használnak:

1. *Erkölcsi*: az eretnekség mint *bűn* (*peccatum*) az *isteni törvénnyel* szemben.
2. *Egyházjogi*: az eretnekség mint *bűncselekmény* (*delictum*) a *egyházjoggal* szemben.

Az erkölcsi/egyházjogi megkülönböztetést könnyen megérthetjük, ha az abortuszra alkalmazzuk. Az abortuszra két aspektusból tekinthetünk:

1. *Erkölcsi*: az 5. parancsolattal szembeni bűn, mely a megszentelő kegyelem elvesztését eredményezi.
2. *Egyházjogi*: a kánonjogban található 2350.1-es számú kánon elleni bűncselekmény, mely automatikus kiközösítést eredményez.

Az eretnekség ügyében a figyelmeztetések csak az eretnekségnek mint *egyházjogi bűncselekménynek* vizsgálatával kapcsolatban játszanak szerepet. Annak nem szükséges feltételei, hogy valaki elkövesse az eretnekség bűnét az isteni törvény ellen.

Michel egyházjogász világosan leírja számunkra a különbségtételt:

> *A megátalkodottság nem szükségszerűen foglalja magában az eretnek hosszú makacsságát és az Egyháztól jövő figyelmeztetéseket.* Más dolog az eretnekség bűne fennállásának feltétele, és megint más dolog az eretnekség egyházjogi bűncselekményének feltétele, amit a kánonjog büntetni képes.[1]

Ebben az értelemben a pápa eretnekségének nyilvános bűne az, ami megfosztja őt Krisztus fennhatóságától. Ahogyan Coronata, az egyházjogász írta (lásd feljebb):

[1]Michel, A. *Dictionnaire de Théologie Catholique.* Párizs: Letouzey 1913–50. 6:2222. Címszó: „Hérésie, Hérétique" (eretnekség, eretnek)

> Ha egy ilyen helyzet valóban előállna, [a római pápa] *az isteni törvényből fakadóan* tényleg elveszítené a hivatalát, méghozzá bármiféle [...] ítélet nélkül.

C. Függelék: Az egyháztól származik-e az új mise?

Fent megjegyeztük, hogy amennyiben az új mise protestáns, tiszteletlen, szentségtörő, vagy más módon káros a katolikus hitre vagy a lelkek üdvére nézve, akkor *nem jöhetett* az Egyház fennhatóságától, mert annak tévedhetetlensége az egyetemes fegyelmi törvényekre is kiterjed, beleértve ebbe a liturgikus törvényeket is. Alább látható néhány, teológusoktól származó idézet, mely megmagyarázza ezt a tanítást.

Az „egyetemes" kifejezés itt a *területre* vonatkozik, ahol a törvény hatályban van (mindenhol, vagy csak egy meghatározott földrajzi területen), és nem pedig a *rítusra* (latin vagy keleti). (Lásd Prümmer, *Man. Jus. Can., 4*)

A legtöbb teológus az – alább is idézett – tridenti anathemára szokott hivatkozni, amit azokra mondtak ki, akik azt mondják, hogy a Katolikus Egyház szertartásai az „istentelenség ingerlő megnyilvánulásai".

Az „istentelenség ingerlő megnyilvánulásai" – a legtöbb hagyományhű katolikus valószínűleg egyetértene velem abban, hogy ennél keresve sem találhatnánk jobb háromszavas leírást VI. Pál *Novus Ordo*jának szertartásaira és imái-

ra. Ez [a mise új rendje] semmi mást nem tett, minthogy rombolta a hitet, tévedéseket terjesztett, és egyre inkább kiürítette templomainkat. Ebből fakadóan az, aki ezt a rítust promulgálta, *nem birtokolhatta* Péter fennhatóságát.

C.1. Tridenti zsinat (1562)

> Ha valaki azt állítaná, hogy azok a szertartások, ruházatok és külső jelek, melyekkel a szentmise bemutatásánál a katolikus Egyház él, nem annyira kegyes szolgáltatások, mint inkább az istentelenség ingerlő megnyilvánulásai: legyen kiközösítve.[1]

C.2. P. Hermann (1908)

> Az Egyház tévedhetetlen általános fegyelmében. Az „általános fegyelem" kifejezés alatt azon törvényeket és gyakorlatokat értjük, melyek az egész Egyház külső rendjéhez tartoznak.

[1] *Tridenti zsinat: Tanítás és kánonok a legszentebb miseáldozatról*, 1562. szeptember 17. DZ 954 = DS 1757

Azok a dolgok tartoznak ide, amelyek vagy a külső istentiszteletre vonatkoznak (mint például a liturgia és a rubrikák), vagy a szentségek kiszolgáltatására vonatkoznak (mint például az egy szín alatti áldozás).

Az Egyházat ugyanakkor általános fegyelmében ilyen értelemben tartjuk tévedhetetlennek: semmi olyasmi nem található a fegyelmi törvényeiben, ami a hit vagy a jó erkölcs ellen való, vagy ami hajlamos volna (*verge*) akár az Egyház sérelmére, akár a hívők kárára válni.

Az, hogy az Egyház tévedhetetlen a fegyelmében, magából a küldetéséből következik. Az Egyháznak az a küldetése, hogy épségben megőrizze a hitet, és hogy az embereket az üdvösségre vezesse azáltal, hogy megtanítja őket, hogyan tartsanak meg mindent, amit Krisztus parancsolt. De ha az Egyház fegyelmében képes lenne előírni vagy parancsolni vagy tolerálni olyasmit, ami a hit vagy az erkölcs ellen való, vagy olyasmit, ami hajlamos az Egyház hátrányára, vagy a hívek kárára válni, akkor az Egyház elfordulna az isteni küldetésétől, mely lehetetlenség lenne.[2] ”

C.3. A. Dorsch (1928)

> Az Egyházat jogosan tartják tévedhetetlennek a fegyelmi rendeleteiben is [...] ”
>
> Fegyelmi rendeletek alatt azon dolgok összességét értjük, melyek az Egyház kormányzására vonatkoznak, amennyiben ez elkülönül a tanítóhivataltól. Azokra az egyházi törvényekre utalunk itt, melyeket az Egyház fektetett le az egyetemes Egyház számára, hogy szabályozza az istentiszteletet, vagy hogy irányítsa a keresztény életet.[3] ”

C.4. R. M. Schultes (1931)

[2]Hermann, P. *Institutiones Theologiæ Dogmaticæ.* 4. kiadás Róma: Della Pace 1908. 1:258.

[3]Dorsch, A. *Insitutiones Theologiæ Fundamentalis.* Innsbruck: Rauch 1928. 2:409.

Az Egyház tévedhetetlensége a fegyelmi törvények meghozatalában. A fegyelmi törvényeket úgy határozzuk meg, mint »azon egyházi törvények, melyeket a keresztény élet és istentisztelet irányítására hoztak«. […]

A kérdés, hogy az Egyház tévedhetetlen-e a fegyelmi törvények meghozatalában, az egyetemes fegyelmi törvények lényegét érinti – vagyis azt, hogy ezen törvények ellentétben állhatnak-e valamely hitbéli vagy erkölcsi tanításával, és így a hívek lelki kárára válhatnak-e […]

Tétel. Az Egyház tévedhetetlen az egyetemes törvények meghozatalában azok lényegét tekintve.

Az Egyház tévedhetetlen hit és erkölcs dolgában. A fegyelmi törvények által az Egyház a hit és erkölcs dolgairól tanít, nem doktrinálisan vagy elméletben, hanem gyakorlati szempontból és hatékonyan. A fegyelmi törvények ezért doktrinális ítéletet foglalnak magukban […]

Tehát az Egyház általános fegyelmében való tévedhetetlenségének alapja és oka az a bensőséges kapcsolat, ami a hit és erkölcs igazságai és a fegyelmi törvények között áll fent.

A fegyelmi törvények fő témái a következőek:
a) az istentisztelet…[4]

C.5. Valentino Zubizarreta (1948)

II. Következmény. Az egyetemes Egyház számára előírt fegyelmi törvények meghozatalában az Egyház szintén tévedhetetlen, olyan módon, hogy soha nem iktathat törvénybe olyasmit, ami az igaz hittel vagy a jó erkölccsel szemben állna.

Az egyházi fegyelem úgy határozható meg, mint a törvénykezés vagy törvények gyűjteménye, melyek irányítják az embert, hogy hogyan imádja Istent helyesen, és hogyan éljen jó keresztény életet.

A Következmény bizonyítása. Fent megmutattuk, hogy az Egyház tévedhetetlenséget élvez a hitet és erkölcsöt érintő dolgokban, illetve

[4]Schultes, R. M. *De Ecclesia Catholica.* Párizs: Lethielleux 1931. 314-7.

azokban a dolgokban, melyek feltétlenül szükségesek azok megőrzéséhez. A fegyelmi törvények, melyek az egyetemes Egyház számára vannak előírva Isten imádására és a jó keresztény élet helyes elősegítésére, közvetetten megmutatkoznak az erkölcs dolgában, illetve szükségesek a hit és jó erkölcs megőrzéséhez. Ezzel tehát a Következményt bebizonyítottuk.[5] ”

C.6. Serapius Iragui (1959)

Az önmagukban kinyilatkoztatott igazságokon kívül azon további igazságok is a tanítóhivatal tévedhetetlenségének tárgyát képezik, amelyek bár nem kinyilatkoztatottak ugyan, mindazonáltal szükségesek a hitletétemény sértetlen megőrzéséhez, helyes magyarázatához és hatékony meghatározásához [...] ”

D) *Fegyelmi határozatok.* Ezek a rendeletek egyetemes egyházi törvények, melyek az ember

[5] Zubizarreta, V. *Theologia Dogmatico-Scholastica.* 4. kiadás, El Carmen 1948. 1:486.

keresztény életét és istentiszteletét kormányozzák. Bár a törvények létrehozásának képessége a törvénykezési hatalomhoz tartozik, mindazonáltal úgy tartják, hogy a tanítóhivatal hatalmának egy különleges aspektusa is megnyilvánul itt, amennyiben ezen törvényekbe semmi olyasmi nem kerülhet be, ami ellentétben állna a természetjoggal vagy a tételes joggal. E tekintetben azt mondjuk, hogy az Egyház ítélete tévedhetetlen [...]

1°) Ezt a tévedhetetlenség természete és célja teszi szükségessé, mivel a tévedhetetlen Egyháznak a tanítás helyes magyarázata által kell elvezetnie tagjait az üdvösségre. Valóban, ha az Egyház egyetemesen kötelező határozatai által hamis tanítást terjesztene, akkor pusztán ezen ténynél fogva letérítené az embereket az üdvösség útjáról, és maga az igaz Egyház természete kerülne veszélybe.

Ugyanakkor mindez szemben áll a tévedhetetlenség kiváltságával, mellyel Krisztus felruházta az Ő Egyházát. Ezért amikor az Egyház fegyelmi törvényeket hoz, tévedhetetlennek kell lennie.[6] ”

C.7. Joachim Salaverri (1962)

3) Általánosságban azon fegyelmi rendeletekről, melyek céljuk által [*finaliter*] Isten által kinyilatkoztatott dolgokhoz kapcsolódnak. ”

A. A tévedhetetlen tanítóhivatal célja megköveteli az efféle határozatok tévedhetetlenségét [...]

Azt, hogy az Egyház liturgiai rendeletében tévedhetetlennek jelenti ki magát, a Konstanzi és Tridenti zsinatok által ünnepélyesen meghozott törvény alapozza meg, ami az egy szín alatti szentáldozásról szól.

További bőséges bizonyítékok hozhatók ugyanerre más rendeletekből is, melyek által a Tridenti zsinat ünnepélyesen megerősítette a szentségek kiszolgáltatásakor és a mise celebrálásakor használt rítusokat és szertartásokat.[7] ”

[6]Iragui, S. *Manuale Theologiæ Dogmaticæ.* Madrid: Ediciones Studium 1959. 1:436, 447.

[7]Salaverri, J. *Sacræ Theologiæ Summa.* 5. kiadás Madrid: BAC 1962. 1: 722, 723.

D. Függelék: a Szentszék hosszútávú megüresedése

Egyes tradicionalistákmásik ellenvetést hoztak föl: az I. Vatikáni zsinat azt tanította, hogy Szent Péternek a pápaságban „folytonosságában mindig utódai" lesznek.[1] Nem azt jelenti-e ez, hogy *lehetetlen* az Egyháznak ilyen hosszú ideig – az 1960-as évekbeli II. Vatikáni zsinat óta, ahogy Önök mondják – valódi pápa nélkül léteznie?

Nem. Az I. Vatikáni zsinat által adott meghatározás valójában azon eretnekek ellen irányult, akik azt tanították, hogy Szent Péter különleges hatalma, amit Krisztustól kapott, *vele együtt a sírba szállt*, és nem adódott tovább az utódainak – a pápáknak. A „folytonosságban mindig utódai" azt jelenti, hogy a pápaság hivatala örök – nincs Péterre korlátozva, hanem „olyan hatalom, ami örökké fennmarad, a világ végéig".[2]

Viszont ezen pápai *hivatal* üres maradhat hosszú időn át anélkül, hogy eltűnne, vagy ez megváltoztatná az Egyház természetét. Íme, a magyarázat:

[1] DZ 1925 = DS 3058

[2] Salaverri, *de Ecclesia* 1:385

D.1. Dorsch (1928)

Tehát az Egyház olyan társaság, mely lényegileg monarchikus. *De ez nem akadályozza meg az Egyházat* abban, hogy egy pápa halála után rövid ideig, *vagy akár sok éven keresztül vezetőjétől megfosztva maradjon.* A monarchikus formája ebben az állapotban is sértetlen marad [...]

Ezért ilyenkor az Egyház valóban egy fej nélküli test [...] A monarchikus kormányzati forma megmarad, bár ebben az esetben másféle módon – vagyis hiányos, és kiegészítésre szorul. A rendelkezés, hogy az egész Egyház legyen alávetve az ő pápájának, jelen van, bár a tényleges alávetettség nincs.

Ezen okból kifolyólag tehát helyesen mondják, hogy a római Szentszék fennmarad, miután a benne ülő meghalt – mivel a Római Szentszék lényegében a primátus jogaiban áll. Ezen jogok az Egyház lényegi és szükséges elemei. Továbbá ezekkel a primátus folytatódik, legalábbis erkölcsi értelemben. *A vezető személy állandó fizikai jelenléte ugyanakkor nem olyan szigorúan szükséges.*

E. Függelék: hogyan lehetne újra valódi pápánk?

Ha a II. Vatikáni zsinat utáni pápák nem valódi pápák, akkor hogyan lehetne egy napon az Egyháznak újra valódi pápája? Íme néhány elmélet:

1. *Közvetlen isteni beavatkozás.* Ez a forgatókönyv megtalálható néhány jóváhagyott misztikus írásaiban.
2. *A materiális/formális tézis.* Ez úgy tartja, hogy amennyiben egy II. Vatikáni zsinat utáni pápa nyilvánosan megtagadná a zsinat utáni Egyház eretnekségeit, automatikusan valódi pápává válna.
3. *Hiányos egyetemes zsinat.* Cajetan, a teológus (1469–1534), és mások azt tanítják, hogy ha a bíborosok testületéből nem maradna túlélő, akkor a pápaválasztás joga a római klérusra, majd pedig az egyetemes Egyházra szállna.[1]

Mindhárom elmélet felvet néhány problémát. Másrészt ez nem meglepő, hiszen az Egyházban fellépő rendkívüli

[1]Cajetan, T. de Vio. *De Comparatione Auctoritatis Papæ et Concilii.* Róma: Angelicum 1936. 13, 742, 745

problémákra nem mindig jósolható meg előre a pontos megoldás. Ez látható a következő megjegyzésből is, ami a *Katolikus Enciklopédia* 1913-as kiadásában található:

> Nem léteznek olyan egyházjogi rendelkezések, melyek szabályoznák a bíborosok testületének hatalmát a *sede Romana impediata* esetére, azaz arra az esetre, ha a pápa megbolondul vagy személyesen eretnekké válik; ezen esetekben kénytelenek lennénk a józan észhez és a történelem tanulságaihoz fordulni tanácsért.[2]

Továbbá az, hogy jelenleg nem tudjuk pontosan megmondani, hogy a jövőben hogyan lesz majd egy valódi pápánk, nem teszi automatikusan valódi pápává VI. Pált és utódait.

Azt se változtatja meg, amit már most *tudunk*: hogy (1) a zsinat utáni pápák tévedéseket, eretnekségeket és rossz törvényeket promulgáltak; hogy (2) egy eretnek nem lehet valódi pápa; és hogy (3) a rossz törvények meghozatala összeegyeztethetetlen a Jézus Krisztustól származó fennhatóság birtoklásával.

Ha mindezek ellenére ragaszkodánk hozzá, hogy a zsinat utáni pápáknak *muszáj* valódi pápáknak lenniük, akkor ez

[2]Sägmuller, J.B. *Catholic Encyclopedia.* New York: Appleton 1913. 3:333-41. „Cardinal" (bíboros) címszó.

feloldhatatlan problémához vezetne az Egyház fogyatkozhatatlanságával kapcsolatban – mert eszerint Krisztus képviselői tévedéseket tanítanak és rossz dolgokat adnak. Másrészt viszont a Szentszék hosszútávú megüresedése – ahogy a D. függelékben is megjegyeztük – nem mond ellent az Egyház fogyatkozhatatlanságának vagy természetének.

Irodalomjegyzék

BADII, c. *Institutiones Iuris Canonici.* Firenze: Fiorentina 1921.
BELLARMIN RÓBERT. *De Romano Pontifice.* De Controversiis, Opera Omnia, t.1. Nápoly: Giuliano 1836.
BESTE, U. *Introductio in Codicem.* 3rd ed. Collegeville: St. John's Abbey Press 1946.
CAJETAN, T. de Vio. *De Comparatione Auctoritatis Papæ et Concilii.* Róma: Angelicum 1936.
CORONATA, M. Conte a. *Institutiones Iuris Canonici.* Róma: Marietti 1950.
CORRIDAN, JAMES A. et al. (szerkesztők) *The Code of Canon Law: A Text and Commentary* commissioned by the Canon Law Society of America. New York: Paulist 1985.
DORSCH, A. *Insitutiones Theologiæ Fundamentalis.* Innsbruck: Rauch 1928.
HERMANN, P. *Institutiones Theologiæ Dogmaticæ.* 4. kiadás. Róma: Della Pace 1908.
IRAGUI, S. *Manuale Theologiæ Dogmaticæ.* Madrid: Ediciones Studium 1959.
III. INCE pápa. *In Consecratione: Sermo 2* (PL 216:654–60) és *Sermo 4* (PL 218:665–72)

MICHEL, A. „Hérésie, Hérétique," in *Dictionnaire de Théologie Catholique.* Párizs: Letouzey 1913–50.
IV. PÁL pápa. *Cum ex Apostolatus Officio* bulla, 1559. február 16. PRÜMMER, D. *Manuale Iuris Canonci.* Fribourg in Briesgau: Herder 1927.
REGATILLO, E. *Institutiones Iuris Canonici.* 5. kiadás. Santander: Sal Terræ, 1956.
SÄGMÜLLER, J.B. „Cardinal," *Catholic Encyclopedia.* New York: Appleton 1913. 3:333-41.
SALAVERRI, J. *Sacræ Theologiæ Summa.* 5. kiadás. Madrid: BAC 1962.
SCHULTES, R.M. *De Ecclesia Catholica.* Párizs: Lethielleux 1931.
VAN NOORT, G. *Dogmatic Theology.* Westminster MD: Newman 1959.
VERMEERSCH, A., I. Cruesen. *Epitome Iuris Canonici.* Róma: Dessain 1949.
WERNZ, F.X., P. Vidal. *Ius Canonicum.* Róma: Gregorian 1943.
WILHELM, J. „Heresy," *Catholic Encyclopedia.* New York: Encyclopedia Press 1913.
ZUBIZARRETA, V. *Theologia Dogmatico-Scholastica.* 4. kiadás. Vitoria: El Carmen 1948.

További elérhető kiadványaink:

Felnőttek Katekizmusa (1929)

Írta: Franz Spirago

Franz Spirago: Példatár (1927)

a katekizmus igazságainak bemutatására

Főleg hitszónokok és hitoktatók számára

Római Katolikus Katekizmus (1890)

Írta: Deharbe József S. J.

Goffine Lénárt Katholikus oktató- és épületes könyve (1928)

Rövid értelmezése a vasárnapi és ünnepi leckéknek és evangéliumoknak, ezekből levont hit- és erkölcsi tanításokkal és az egyházi szertartások magyarázatával, továbbá a szentmiséről szóló oktatással

Goffine Lénárt: Módszer a lélekben történő szentmisehallgatásra

ha nem tudunk személyesen jelen lenni

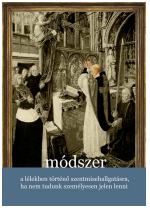

Jöjj Szentlélek Úristen! (1940)

Előkészítő oktatások bérmálkozók számára

Írta: Túrmezei Ferenc atya

Blaskó Mária: Isten kertje (1941)

Rövid történetek a szentekről az év minden napjára

Blaskó Mária: Jaj de szép! (1929)

Elbeszélések és versek gyermekek számára

Jámbor László S. J.: Levelek húgomhoz (1941)

Gondolatok és tanácsok katolikus leányok számára

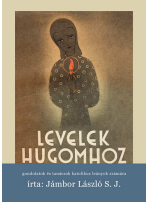

Dr. Tóth Tihamér: A tiszta férfiúság (1935)

Levelek diákjaimhoz – I

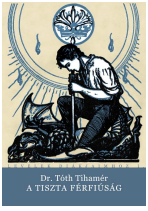

Dr. Tóth Tihamér: Dohányzol? (1936)

Levelek diákjaimhoz – II

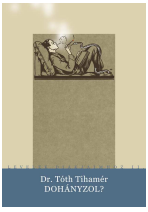

Dr. Tóth Tihamér: Ne igyál! (1936)

Levelek diákjaimhoz – III

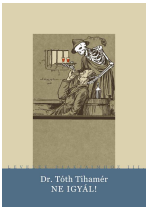

Dr. Tóth Tihamér: A művelt ifjú (1936)

Levelek diákjaimhoz – IV

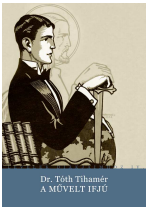

Dr. Tóth Tihamér: A jellemes ifjú (1936)

Levelek diákjaimhoz – V

Dr. Tóth Tihamér: A vallásos ifjú (1936)

Levelek diákjaimhoz – VI–VII

Dr. Tóth Tihamér: Krisztus és az ifjú (1936)

Levelek diákjaimhoz – VIII

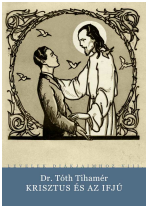

Finn Ferenc SJ: Tom Playfair (1928)

Minden kezdet nehéz

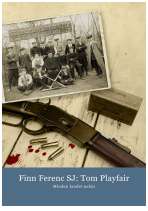

Finn Ferenc SJ: Wynn Percy (1941)

Gyermekből férfit faragni

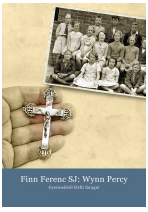

Finn Ferenc SJ: Harry Dee (1942)

Egy rejtély felderítése

Liguori Szent Alfonz: Az üdvösség útja (1896)

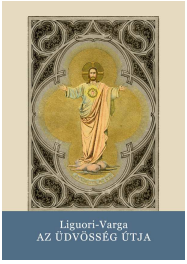

Egger Ágoston: A keresztény apa (1904)

modern társadalmunkban

Gondolatok keresztény apák számára, imádságos könyvvel

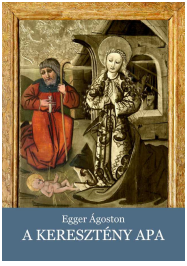

Egger Ágoston: A keresztény anya (1904)

jóakaratú tanácsok keresztény anyák és az érettebb női ifjuság számára

imádságos könyvvel

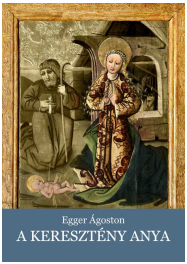

IX. Piusz pápa „Quanta cura” kezdetű körlevele (1864. december 8.)

a kor tévedéseinek elítéléséről

Azon jegyzékkel együtt, mely korunk főbb tévelyeit foglalja magában („Syllabus”)

XIII. Leó pápa „Libertas præstantissimum donum” kezdetű körlevele (1888. június 20.)

az emberi szabadság természetéről

XIII. Leó pápa „Satis cognitum” kezdetű körlevele (1896. június 29.)

az Egyház egységéről

X. Piusz pápa „Pascendi dominici gregis” kezdetű enciklikája (1907. szeptember 8.)

a modernizmus ellen

X. PIUSZ PÁPA
„PASCENDI DOMINICI GREGIS”
kezdetű enciklikája
A MODERNISMUS ELLEN
1907. szeptember 8.

XI. Piusz pápa „Mortalium animos” kezdetű apostoli körlevele (1928. január 6.)

az igazi vallásegység elősegítéséről

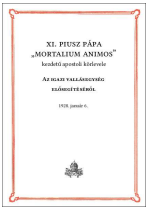
XI. PIUSZ PÁPA
„MORTALIUM ANIMOS”
kezdetű apostoli körlevele
AZ IGAZI VALLÁSEGYSÉG ELŐSEGÍTÉSÉRŐL
1928. január 6.

XI. Piusz pápa „Divini illius magistri” kezdetű apostoli körlevele (1929. december 31.)

az ifjúság keresztény neveléséről

XI. PIUSZ PÁPA
„DIVINI ILLIUS MAGISTRI”
kezdetű apostoli körlevele
AZ IFJÚSÁG KERESZTÉNY NEVELÉSÉRŐL
1929. december 31.

XI. Piusz pápa „Vigilanti cura” kezdetű apostoli körlevele (1936. június 29.)

a filmszínházakról

Dr. Alaker György S. J. teológia tanár jegyzeteivel

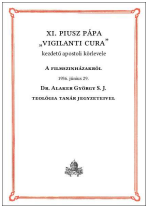
XI. PIUSZ PÁPA
„VIGILANTI CURA”
kezdetű apostoli körlevele
A FILMSZÍNHÁZAKRÓL
1936. június 29.
DR. ALAKER GYÖRGY S. J.
TEOLÓGIA TANÁR JEGYZETEIVEL

XII. Piusz pápa „Humani generis” kezdetű apostoli körlevele (1950. augusztus 12.)

néhány hamis véleménnyel kapcsolatban, melyek azzal fenyegetnek, hogy aláássák a katolikus tanítás alapjait

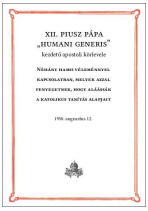

Tájkép zsinat után

A II. Vatikáni Zsinat mérlege

Donald J. Sanborn püspök prédikációsorozata alapján

A vallások átalakítása

egy dogma nélküli egyveleggé

Donald J. Sanborn püspök úr előadása
Budapest, 2016. április 2.

Ellenállás és fogyatkozhatatlanság – avagy Hol az Egyház?

A hagyományhű katolikus mozgalom főbb irányzatainak értékelése – Donald J. Sanborn püspök cikke

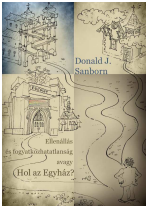

Az Ottaviani Intervenció

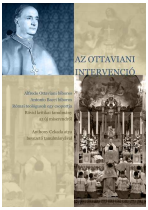

Alfredo Ottaviani bíboros · Antonio Bacci bíboros · Római teológusok egy csoportja

Rövid kritikai tanulmány az új miserendről
Anthony Cekada atya bevezető tanulmányával

Miért nincs helye katolikusoknak a Novus Ordóban?

Donald J. Sanborn püspök úr előadása
Budapest, 2016. április 2.

Előkészületben:

Finn Ferenc SJ: Lightfoot Kolozs (1942)

Az i-re Ő teszi fel a pontot

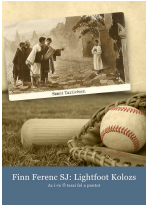

Finn Ferenc SJ: Fülöp (1932)

A kis énekes

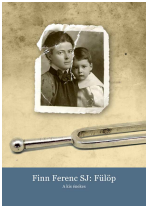

Finn Ferenc SJ: Merton Ada (1899)

... azonképpen itt a földön is

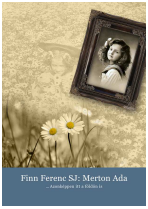

... és sok egyéb is.

Mi a baj a modern mise imádságaival?

Anthony Cekada atya tanulmánya arról, hogy hogyan változtatták meg az imádságok tartalmát az új mise változó részeiben.